

09/4 Svar på høring - Forskrift om oppdrettsvirksomhet ved nasjonale laksefjorder- og laksevassdrag

Behandlinger

Fylkesutvalget - 17. februar 2009

Saksfremlegg: Svar på høring - Forskrift om oppdrettsvirksomhet ved nasjonale laksefjorder- og laksevassdrag

1 (Hoveddokument) Svar på høring - Forskrift om oppdrettsvirksomhet ved nasjonale laksefjorder- og laksevassdrag

Arkivsak: 07/01237

Ugradert

Arkivkode: _

Saksbeh: Mona Bue

Saksgang

Fylkesutvalget

Møtedato

17.2.2009

Saksnr.

09/4

HØRING: - FORSKRIFT OM OPPDRETTSVIRKSOMHET VED NASJONALE LAKSEFJORDER OG VASSDRAG

FYLKESORDFØRERS INNSTILLING:

Fylkesutvalget har følgende innspill til Fiskeri- og kystdepartementet i hørings sak ”Forslag til forskrift om særskilt krav til akvakulturrelatert virksomhet i eller ved nasjonale laksevassdrag og nasjonale laksefjorder”

1. Dagens omfattende vernetiltak og verneprosesser av landområder, fjorder, vassdrag og sjøområder bør ses i sammenheng og vurderes ut fra en helhet. Resultatet må ikke bli at Finnmark får beslaglagt omfattende arealer for å nå nasjonale målsettinger innen miljø, for på den måten å kompensere for manglende vernetiltak ellers i landet.
2. Sjømatnæringa er en bærebjelke for verdiskaping, sysselsetting og bosetting i Finnmark. Det vil derfor være viktig at ulike vernetiltak ikke er til hinder for en bærekraftig næringsutvikling i Finnmark.
3. Nye bestemmelser for nasjonale laksefjorder og nasjonale laksevassdrag bør innlemmes i eksisterende regelverk for oppdrettsvirksomhet i Norge. Det vil bidra til en helhetlig og oversiktelig forskrift for både næringsutøvere og myndigheter.
4. Regelverket knyttet til de nasjonale laksefjorder og nasjonale laksevassdrag bør ikke være strengere enn de føringer som ligger i Stortingets vedtak.
5. Staten må kompensere selskap for faktiske kostnader som medføres ved flytting av oppdrettslokaliteter ut av nasjonale laksefjorder og nasjonale vassdrag innen 1. mars 2011.
6. Staten må tildele nye oppdrettslokaliteter med tilsvarende kvalitet ved flytting av oppdrettslokalitet ut av nasjonale laksefjorder.

Vadsø, 3. februar 2009

Runar Sjøstad
fylkesordfører

BAKGRUNN

Fiskeri- og kystdepartementet har sendt ut høringsbrev- ”Forslag til forskrift om særskilt krav til akvakulturrelatert virksomhet i eller ved nasjonale laksevassdrag og nasjonale laksefjorder” med høringsfrist 13. februar. Denne saken legges fram for å gi Finnmark fylkeskommunes svar til denne høringa.

BESKRIVELSE

Fiskeri- og kystdepartementet foreslår at regelverket knyttet til nasjonale laksefjorder og laksevassdrag nedfelles i egen forskrift. Forslaget er utformet i tråd med Stortingets vedtak (St.prp. nr. 32, 2006-2007), dvs. at det blir innført et strengere regelverk innenfor nasjonale laksefjorder og laksevassdrag i forhold til det generelle regelverket som gjelder for oppdrettsvirksomhet i Norge.

Forskriften inneholder krav om:

- flytteplikt for akvakulturanlegg innenfor særskilte nasjonale laksefjorder innen 1. mars 2011
- flytteplikt innen 1. mars 2011 for akvakulturanlegg som ligger nærmere nasjonale laksevassdrag enn 5 km
- forbud mot ny etablering av akvakultur av matfisk og stamfisk av anadrom art¹
- tilleggslokaliteter til eksisterende tillatelser for anadrom fisk må etableres minst 30 km fra nasjonale laksevassdrag,
- forbud mot nyetablering av slakterier eller tilvirkningsanlegg for anadrom fisk
- regulering av notvaskeri og behandling av avløp
- forbud mot flytting av fisk
- strengere regulering av transport av fisk til slakteri
- forbud mot slep av slaktemerder innenfor eller over grensene for en nasjonal laksefjord
- aktiv kontroll av nøter, krav til utbedring og journalføring av notkontroll
- utvidet helsekontroll
- særskilte tiltak mot lakselus

Stortinget har bestemt at inne 1. mars 2011 skal produksjonen av matfisk og stamfisk av anadrom fisk og ål flyttes ut av 14 nasjonale laksefjorder. I 12 av disse nasjonale laksefjordene er det ingen oppdrettsaktivitet som rammes av flyttepåbudet. I Finnmark rammes imidlertid anlegget i Altafjorden (1 konsesjon), som eies av selskapet Grieg Seafood. Til orientering har vedkommende selskap utarbeidet en konsekvensvurdering vedrørende flytting av lokalitet og vil komme med en egen høringsuttalelse i saken.

¹ Anadrom arter er laks, ørret og røye

VURDERING

Fylkesrådmannen konstaterer at i Finnmark som ellers i landet foregår det en rekke prosesser som har som mål å verne sårbare områder både på land og til havs. I dag beslaglegger vernede områder hele 11 % av landarealet i Finnmark. Samtidig er det en nasjonal politikk at de såkalte inngripsfrie naturområdene (INON) i Finnmark skal skjermes, fordi disse områdene har blitt sterkt redusert. I St. meld. Nr. 58 (1996-1997) *Om miljøpolitikk for en bærekraftig utvikling*, har man satt som mål å styrke dette arbeidet innen 2010. Hva dette kommer til å innebære og hvilke konsekvenser det vil få for Finnmark, er imidlertid usikkert.

I hav og fjordområder utenfor Finnmark pågår det både prosesser rundt marin verneplan og rundt etablering av nasjonale laksefjorder og laksevassdrag. Hav og fjordområder i Finnmark som er vernet eller som vurderes vernet, er i dag svært omfattende. Her kan det nevnes at gjennom arbeidet med marin verneplan har det rådgivende utvalg for marin verneplan foreslått at deler av Tanafjorden og Lopphavet skal tjene som referanseområde og dermed stenges for bruk av aktive redskap som trål og snurrevad når planen iverksettes. Det er imidlertid uklart hva denne verneprosessen i praksis vil kunne føre til. Videre nevnes det at Altafjorden, Repparfjorden, Porsange, Tanafjorden og Neidenfjorden har status som vedtatte nasjonale laksevassdrag og laksefjorder, og at Kongsfjorden er foreslått å følge etter som nasjonalt laksevassdrag.

I sum vil disse vernetiltak påvirke og sette begrensinger for fremtidig næringsutvikling i Finnmark. Det er viktig å være oppmerksom på denne utviklingen, og i størst mulig grad legge til rette for at næringsutøvere har rammer og regelverk som både bidrar til bærekraftig næringsutvikling og som er oversiktlig å styre etter.

Det går frem i høringsnotatet at flere av vilkårene i beskyttelsesregimet som er lagt gjennom St.prp. nr 32 (2006-2007) allerede er tatt inn i det generelle regelverket som gjelder for oppdrettsvirksomhet i Norge. I tillegg er dette regelverket betydelig innstrammet de siste årene, noe som medfører strengere krav til rømmingssikring og strengere kontroll av lakselus og annen sykdom. Fylkesrådmannen mener at det er tilstrekkelig å implementere de nye bestemmelsene i det eksisterende regelverket, da dette vil bidra til en helhetlig og oversiktlig forskriftverk for både næringsaktører og myndigheter, samt ivareta miljøhensynet i tilstrekkelig grad.

Det fremgår i høringsnotatet at Fiskeri- og kystdepartementet fremmer enkelte tiltak i forslag til forskrift som går lenger enn de eksplisitte føringer som ligger i Stortingets vedtak. På et generelt grunnlag stiller fylkesrådmannen seg kritisk til at regelverket innstrammes ytterligere innenfor de nasjonale laksefjordene, da det eksisterende regelverket regnes som både tilstrekkelig innefor, så vel som utenfor nasjonale laksefjorder. Fylkesrådmannen er spesielt kritisk til forslag om avstandskrav på 5 km fra laksevassdrag på anadrome oppdrettslokaliteter som befinner seg utenfor slike vernede områder. Dette forslaget oppleves som en ytterligere beslaglegging av næringsareal i Finnmark.

I forbindelse med opprettelsen av nasjonale laksefjorder og nasjonale laksevassdrag vedtok Stortinget at det skal gis en rimelig kompensasjon til virksomheter som må flytte ut av områdene som følge av stortingsvedtaket. Det vises til St.prp. nr. 32 (2006-2007) s. 47, hvor det går frem at Miljøverndepartementet kan gi tilsagn om å dekke dokumenterte flyttekostnader med inntil 2,25 mill. kr pr. anlegg.

Fylkesrådmannen mener at selskap som berøres av Stortingets vedtak, må forvente at staten kompenserer for de faktiske kostnadene selskapet dokumenterer ved flytting av lokalitet. I tillegg

forventer fylkesrådmannen at selskap som berøres av flytting, får tilgang på en lokalitet med tilsvarende kvalitet som den selskapet hadde innenfor den nasjonale laksefjorden.

FYLKESRÅDMANNENS KONKLUSJON

Fylkesrådmannen har følgende innspill til Fiskeri- og kystdepartementet i høringssak ”Forslag til forskrift om særskilt krav til akvakulturrelatert virksomhet i eller ved nasjonale laksevassdrag og nasjonale laksefjorder”

1. Dagens omfattende vernetiltak og verneprosesser av landområder, fjorder, vassdrag og sjøområder bør ses i sammenheng og vurderes ut fra en helhet. Resultatet må ikke bli at Finnmark får beslaglagt omfattende arealer for å nå nasjonale målsettinger innen miljø, for på den måten å kompensere for manglende vernetiltak ellers i landet.
2. Sjømatnæringa er en bærebjelke for verdiskaping, sysselsetting og bosetting i Finnmark. Det vil derfor være viktig at ulike vernetiltak ikke er til hinder for en bærekraftig næringsutvikling i Finnmark.
3. Nye bestemmelser for nasjonale laksefjorder og nasjonale laksevassdrag bør innlemmes i eksisterende regelverk for oppdrettsvirksomhet i Norge. Det vil bidra til en helhetlig og oversiktelig forskrift for både næringsutøvere og myndigheter.
4. Regelverket knyttet til de nasjonale laksefjorder og nasjonale laksevassdrag bør ikke være strengere enn de føringer som ligger i Stortingets vedtak.
5. Staten må kompensere selskap for faktiske kostnader som medføres ved flytting av oppdrettslokaliteter ut av nasjonale laksefjorder og nasjonale vassdrag innen 1. mars 2011.
6. Staten må tildele nye oppdrettslokaliteter med tilsvarende kvalitet ved flytting av oppdrettslokalitet ut av nasjonale laksefjorder.

Vadsø, 26. januar 2009

Tom Mikalsen
Fylkesrådmann

Tore Gundersen

VEDLEGG OG ANDRE SAKSDOKUMENTER

- Høringsnotat - Forslag til forskrift om særskilt krav til akvakulturrelatert virksomhet i eller ved nasjonale laksevassdrag og nasjonale laksefjorder.
- Utkast til forskrift om særskilt krav til akvakulturrelatert virksomhet i eller ved nasjonale laksevassdrag og nasjonale laksefjorder.
- St. prp. nr 32 (2006-2007) (www.regjeringen.no)

